

**Fonaments del món modern**

Codi: 100338  
Crèdits: 6

| Titulació          | Tipus | Curs | Semestre |
|--------------------|-------|------|----------|
| 2500501 Història   | FB    | 1    | 2        |
| 2502758 Humanitats | FB    | 1    | 1        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Doris Moreno Martinez

Correu electrònic: doris.moreno@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

**Equip docent**

Javier Antón Pelayo

Oscar Jane Checa

**Prerequisits**

No hi ha prerequisits per a aquesta assignatura.

**Objectius**

En el marc del pla d'estudis del Grau d'Història, l'assignatura té un marcat caràcter propedèutic: s'hi plantejaran els eixos fonamentals de l'època moderna, que en cursos posteriors seran desplegats en les assignatures "L'època de la Reforma", "L'època del Barroc" i "L'època de la Il·lustració".

Aquest mateix caràcter propedèutic serveix, en el marc del pla d'estudis d'Humanitats, per introduir els elements fonamentals que després permetran contextualitzar les assignatures sobre l'art, la filosofia i la literatura del període, així com per iniciar l'estudiant a la metodologia del treball historiogràfic.

Per això l'assignatura s'orienta a definir els trets temàtics essencials que permeten individualitzar l'Època Moderna respecte de la Medieval i de la Contemporània, deixant per als cursos posteriors una més gran precisió en la seqüenciació cronològica dels fenòmens esdevenuts entre els segles XV i XVIII.

**Competències**

Història

- Contextualitzar els processos històrics i analitzar-los des d'una perspectiva crítica
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

#### Humanitats

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica
2. Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica.
3. Analitzar un fet d'actualitat relacionant-lo amb els seus antecedents històrics
4. Aprendre de manera autònoma.
5. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
6. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
7. Exposar els conceptes propis de la història moderna
8. Identificar el context en que s'inscriuen els processos històrics
9. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
10. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
12. Indicar moviments polítics, artístics, literaris, socials, etc., que han influït en un esdeveniment històric
13. Interpretar la pluralitat i l'heterogeneïtat del desenvolupament cultural de la humanitat.
14. Interpretar la pruralitat i heterogeneïtat del desenvolupament cultural de la Humanitat
15. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
16. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
17. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions dels altres participants.
18. Relacionar els elements i factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics
19. Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
20. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
21. identificar les relacions entre la ciència, filosòfica, art, religió i política derivades del context sociocultural

## Continguts

1. Conceptes d'Història Moderna i d'Antic Règim
2. Fonts per a l'estudi de la història moderna
3. El règim demogràfic antic

4. Els sistemes agraris tradicionals
5. Les manufactures
6. El comerç
7. La societat de l'Antic Règim
8. Cultura i mentalitats en les societats preindustrials: pràctiques i representacions
9. Pensament polític i social a l'Edat Moderna: l'estat modern

\* El temari de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere

## Metodologia

S'alternaran les activitats presencials amb les activitats que fomentin l'aprenentatge autònom de l'estudiant. Les activitats presencials inclouran sessions magistral i discussions en gran grup o en petit grup, així com tutories individuals o en grups molt reduïts. L'aprenentatge autònom es vehicularà a través de les lectures recomanades i dels exercicis previstos, així com a través de la participació en el Campus Virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol                                                                 | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                         |
|-----------------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                      |       |      |                                                  |
| Classes presencials (magistral o treball en grups)                    | 50    | 2    | 2, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 16, 17, 18, 19, 21        |
| Tipus: Supervisades                                                   |       |      |                                                  |
| Tutories presencials i virtuals, tant individuals com en petits grups | 15    | 0,6  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 15, 16, 17, 19, 20         |
| Tipus: Autònomes                                                      |       |      |                                                  |
| Realització de lectures i exercicis escrits                           | 75    | 3    | 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20 |

## Avaluació

L'avaluació serà continuada

- Percentatge de cada part:

40 % : exercici o exercicis (resum, ressenya, comentari de text, pràctica...).

60 % : proves tipus examen

NOTES MOLT IMPORTANTS

En el moment de realització/lliurament de cada activitat avaluativa, el professorat informará (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En les activitats escrites es tenen en compte les faltes ortogràfiques, sintàctiques o lèxiques. La penalització pot ser d'entre 0,1-0,2 punts per cada falta comesa sobre la nota final. Les faltes repetides poden descomptar.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

### RECUPERACIÓ

La recuperació se celebrarà en les dates oficials establertes per la Facultat, un cop acabat el període lectiu al final del semestre.

Durant el període de la recuperació únicament existeix la possibilitat de realitzar la prova o les proves escrites tipus examen.

La nota mínima per poder accedir a la recuperació és 3,5.

No es podrà plantejar la recuperació com un mitjà de millorar la qualificació de l'alumnat que ja hagués aprovat l'assignatura en el procés normal d'avaluació continuada. La nota màxima que es podrà obtenir en la reavaluació és de 5,0 (Aprovat).

### ALTRES OBSERVACIONS:

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Qualsevol particularitat o excepció a aquesta normativa haurà de rebre prèviament el vistiplau del professor/a.

---

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                                                              | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|------|----------------------------------------------------------------|
| Exercici o exercicis (resums, comentaris de text, ressenyes, opinions crítiques, pràctiques, etc.) | 40% | 6     | 0,24 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20 |
| Exàmens                                                                                            | 60% | 4     | 0,16 | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 18, 21                     |

## Bibliografia

Bibliografia recomanada:

ESPINO LÓPEZ, Antonio; MARTÍ ESCAYOL, Maria Antònia; eds.: *Manual d'història moderna universal*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 2012.

Aquest manual està pensat específicament per a estudiants dels primers cursos de carreres de ciències humanes i permet salvar la distància que hi ha entre els coneixements bàsics d'Història Moderna adquirits durant l'educació secundària i el caràcter altament especialitzat dels manuals citats a l'apartat de "bibliografia bàsica".

Bibliografia bàsica:

ARDIT LUCAS, Manuel: *Agricultura y crecimiento en la Europa occidental moderna*, Síntesis, Madrid, 1999.

- BENNASSAR, Bartolomé et alii: *Historia Moderna*, Akal, Madrid, 1980.
- BLACK, Jeremy: *La Europa del siglo XVIII*, Akal, Madrid, 2000.
- BOUZA ÁLVAREZ, Fernando: *Del escribano a la biblioteca. La civilización escrita europea en la Alta Edad Moderna* (s. XV-XVIII), Síntesis, Madrid, 1999.
- BROTON, Jerry: *Historia del mundo en doce mapas*, Ed. Debate, Barcelona, 2014.
- BURKE, Peter: *Formas de historia cultural*, Alianza, Madrid, 2000.
- CIPOLLA, Carlo M.: *Historia económica de Europa*, Ariel, Barcelona, 1979, vol. 2 i 3.
- FLORISTAN IMIZCOZ, Alfredo et alii: *Historia Moderna Universal*, Ariel, Barcelona, 2005.
- FRANCO RUBIO, Gloria: *Cultura y mentalidad en la Edad Moderna*, Mergablum, Sevilla, 1998.
- GOUBERT, Pierre: *El Antiguo Régimen*, 2 vols., Siglo XXI, Madrid, 1979.
- HINRICKS, Ernst: *Introducción a la historia de la edad moderna*. Madrid: Akal, 2001.
- KAMEN, Henry: *La sociedad europea (1500-1700)*, Alianza, Madrid, 1987.
- KOENIGSBERGER, H. G.: *El mundo moderno*, Crítica, Barcelona, 1991.
- MARGOLIN, Jean C. et alii: *Los inicios de la Edad Moderna*, Akal, Madrid, 1992.
- MARKS, Robert B: *Los orígenes del mundo moderno. Una nueva visión*, Crítica, Barcelona, 2007.
- MARTÍNEZ RUIZ, Enrique: *Introducción a la Historia Moderna*, Istmo, Madrid, 1991.
- MOLAS, Pere et alii: *Manual de Historia Moderna*, Ariel, Barcelona, 1993.
- RIBOT, Luis: *Historia del mundo moderno*, Ed. Actas, Madrid, 2006.
- SCHULTZ, H.: *Historia económica de Europa, 1500-1800. Artesanos, mercaderes y banqueros*, Siglo XXI, Madrid, 2001.
- TENENTI, Alberto: *La Edad Moderna, siglos XVI-XVIII*, Crítica, Barcelona, 1997.
- TREVOR ROPER, H. Dir., *La época de la expansión. Europa y el mundo desde 1559*, Alianza, Madrid, 1988.
- Col·lecció Història Universal Oxford:
- BERGIN, Joseph et alii: *El siglo XVII*, Crítica, Barcelona, 2002.
- BLANNING, T.C.W.: *El siglo XVIII. Europa: 1688-1815*, Crítica, Barcelona, 2002.
- CAMERON, Euan et alii: *El siglo XVI*, Crítica, Barcelona, 2006.
- Col·lecció "Història Universal Planeta", Ed. Planeta, Barcelona, 1992-94:
- vol. 6: TENENTI, Alberto: *El Renacimiento*.
- vol. 7: YUN CASALILLA, Bartolomé: *El esplendor del Imperio español*
- vol. 8: FERNÁNDEZ DE PINEDO, Emiliano: *El siglo del absolutismo*.
- vol. 9: RUIZ TORRES, Pedro: *La Época de la Razón*.
- Col·lecció "Historia de Europa", Siglo XXI, Madrid:

HALE, J.H.: *La Europa del Renacimiento, 1480-1520*, 1973.

ELTON, G. R.: *La Europa de la Reforma, 1520-1559*, 1974.

ELLIOTT, J. H.: *Europa dividida, 1559-1598*, 1973.

PARKER, G.: *Europa en crisis, 1598-1648*, 1981.

STOYE, J.: *El despliegue de Europa, 1649-1688*, 1974.

Atles històrics:

BLACK, Jeremy. *Akal atlas ilustrado. Del Renacimiento a la revolución, 1492-1792*. Madrid, Akal, 2003.

ESPINO LÓPEZ, Antonio. *Atlas histórico del colonialismo*. Madrid: Síntesis, 2010.

HAYWOOD, John. *Atlas histórico universal*. Barcelona: Könemann, 1999.

KINDER, Hermann; HILGEMANN, Werner. *Atlas histórico mundial. De los orígenes a nuestros días*. Madrid: Akal, 2007, 22ª edició, corregida i ampliada.

LÓPEZ-DAVALILLO LARREA, Julio. *Atlas histórico de Europa. Desde el Paleolítico hasta el siglo XX*, Madrid: Síntesis, 2001.

LUCENA SALMORAL, Manuel. *Atlas histórico de Latinoamérica*. Madrid: Síntesis, 2005.

Bibliografia amb particular atenció a la perspectiva de gènere:

ANDERSON, B.S.; ZINSSER, J.P.: *Historia de las mujeres: una historia propia*, Barcelona: Crítica, 1992, 2 vol.

BOCK, Gisela: "La historia de las mujeres y la historia de género: Aspectos de un debate internacional", *Historia Social*, 9 (1991), p. 55-77.

BOCK, Gisela: *La mujer en la historia de Europa*, Barcelona: Crítica, 2001.

DUBY, Georges; PERROT, Michelle; dirs.: *Historia de las mujeres en Occidente. Del Renacimiento a la Edad Moderna*, Madrid: Taurus, 1993, vol. 3.

MORANT, Isabel; dir.: *Historia de las mujeres en España y América Latina. El mundo moderno*, Madrid: Cátedra, 2006, vol. 2.

Pàgines web (selecció mínima):

<http://www.artehistoria.com/historia/> (Protagonistes de la Història: contextes, personatges, vida quotidiana, batalles, vídeos).

<http://goo.gl/zD8UO> (Recursos d'història moderna a Internet, útils per a ensenyar i aprendre).

<http://goo.gl/6fpO> (Internet Modern History Sourcebook).

<http://goo.gl/mhr9V> (Pàgines d'història, d'Esteban Canales). <https://www.reforc.com> (Refor Research Consortium; activitats acadèmiques organitzades sobre la Reforma protestant i el seu temps).

<http://hmoderna.cchs.csic.es/webfehm/> (Web de la Fundación Española de Historia Moderna, publica notícies sobre activitats i publicacions relatives a aquesta època)

<http://revistes.uab.cat/manuscrits> (Web de la revista sobre història moderna del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la UAB).

<https://eltiempodelosmodernos.wordpress.com/> (Transcripció amb un breu comentari de textos del segle XVIII, dirigit pel professor Enrique Giménez López de la Universitat d'Alacant).

## Programari

--